

14.09.2021

Asia/5

§ 182

Kehitysvammaisten erityishuoltona annettavan perhehoidon ylläpitomaksun sitominen pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksun määräytymisperusteisiin 1.10.2021 alkaen

HEL 2021-009490 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen osalta, että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) perusteella annettava pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksu määräytyy saman suuruisena kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (743/1992) 7 c §:ssä säädetty ja sosiaalihuoltolain (1301/2014) perusteella annettava pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksu.

Muutokset tulevat voimaan 1.10.2021 alkaen.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulla asiassa kutsuttua asiantuntijaa, eikä tämä siitä syystä osallistunut kokoukseen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström, Vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vammaisten sosiaalityön päällikkö Jonna Weckström on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Tausta ja lainsäädäntö

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (743/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki, muuttui lain osauudistuksen myötä

14.09.2021

1.7.2021. Asiakasmaksulaissa säädetään kunnan tai kuntayhtymän perittävistä sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksuista.

Kunta voi päätöksellään ottaa käyttöön laissa ja asetuksessa pienemmät maksut tai antaa palvelun maksutta.

Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunta on päättänyt sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perusteista 11.5.2021 § 95 (Asiakasmaksujen uudistaminen asiakasmaksulain osauudistuksen mukaisesti 1.7.2021 alkaen).

Uudistettu asiakasmaksulaki toi 1.7.2021 alkaen muutoksia pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksuun. Asiaksmaksu määräytyy asiakasmaksulain 7 c §:n perusteella. Asiaksmaksu on 85 prosenttia asiakkaan nettotuloista, ja vähimmäiskäyttövara on 164 euroa kuukaudessa. Erityisenä vähennyksenä asiakasmaksun määräämisessä huomioidaan asiakkaan lääkekustannukset. Asiaksmaksulain 7 c §:n maksuperusteita käytetään silloin, kun asiakas on sijoitettu perhehoitoon sosiaalihoitolain perusteella.

Pitkäaikaiseen perhehoitoon voidaan sijoittaa asiakas myös muun lainsäädännön nojalla, jolloin edellä mainitut maksuperusteet eivät kosketa näiden asiakkaiden asiakasmaksuja.

Helsingin kaupunki sijoittaa pitkäaikaiseen perhehoitoon asiakkaita myös kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (jäljempänä kehitysvammalaki) perusteella. Asiaksmaksulain tuomat uudistukset pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksuun eivät siis koskettaneet vammaisia asiakkaita, sillä asiakkaita ei ole sijoitettu palveluun sosiaalihoitolain perusteella.

Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät asiakasmaksulain 4 §:n 2 momentin mukaan. Lainsäädännön mukaan kehitysvammaisten erityishuoltona saamasta hoidosta, huolenpidosta ja ohjauksesta ei voida periä maksua.

Sen sijaan ylläpidosta voidaan periä maksu. Ylläpitomaksun suuruutta ei kuitenkaan ole määritelty laissa, eikä siitä ole päätetty. Helsingissä on vallitsevan käytännön mukaisesti peritty vammaisten perhehoidosta ylläpitomaksu, joka on samansuuruinen kuin pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksu.

Jotta perhehoidon maksuperusteet koskettaisivat kaikkia asiakasryhmiä tasapuolisesti, tulee lautakunnalle päätettäväksi sitoa vammaisten pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksu sosiaalihoitolain perusteella sijoitettujen perhehoidon asiakkaiden asiakasmaksuun. Tällöin vammaisten perhehoidon maksun ja käyttövarojen määräytymisessä sovel-

lettaisiin asiakasmaksulain 7 c §:stä ilmeneviä periaatteita, koska kuten edellä on todettu, pykälää ei voida suoraan soveltaa kehitysvammaisten erityishuollosta perittävään maksuun.

Muutokset

Esitetty muutos tarkoittaa sitä, että vammaisten perhehoidon vähimmäiskäyttövara nousee 110 eurosta 164 euroon kuukaudessa ja erityisenä vähennyksenä asiakasmaksun määräämisessä huomioidaan asiakkaan lääkekustannukset.

Asiakkaan näkökulmasta käyttövaran nosto 54 eurolla kuukaudessa on myönteinen muutos, joka vahvistaa asiakkaan taloudellista itsemääräämisoikeutta. Käyttövaran nosto on perusteltua myös eri asiakasryhmien tasavertaisen kohtelun näkökulmasta, sillä sosiaalihuoltolailla sijoitettujen perhehoidon asiakkaiden käyttövara on noussut lainsäädäntömuutoksen myötä 164 euroon kuukaudessa.

Läákekustannukset huomioidaan sairausvakuutuslain mukaisista lääkkeistä sekä asiakkaalle määrätystä perusvoiteista, kliinisistä ravintovalmisteista ja muista lääkkeistä. Lääkekustannusten vähentäminen asiakkaan tuloista jo ennen lopullisen asiakasmaksun määrittelyä turvaa asiakkaan kyvyn maksaa hänelle määrättyt lääkkeet.

Vammaisten perhehoidon nykyisissä maksuperusteissa lääkekustannuksia ei ole otettu huomioon. Tämä käytäntö poistuu, koska ylläpitomaksua määriteltäessä lääkekustannukset otetaan jo ennakoiden huomioon.

Esityksen mukaan vammaisten perhehoidon asiakkaiden ylläpitomaksun maksuperusteet yhtenäistetään muiden perhehoidon asiakkaiden maksuperusteiden kanssa. Tarkoituksena on kohdella kaikkia perhehoidon asiakasryhmiä tasavertaisesti.

Vaikutukset

Käyttövaran korottaminen lisää vammaisten asiakkaiden itsemääräämisoikeutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Sosiaalisten suhteiden ylläpito helpottuu ja harrastusmahdollisuudet lisääntyvät.

Perhehoito on yksi tapa järjestää asumispalvelua, ja käyttövaran nosto lisää sen houkuttelevuutta.

Mikäli perhehoidon asiakkaiden käyttövaraa korotetaan ehdotuksen mukaisesti, se edellyttää sitä, että toimeksiantosuhteisten perhehoitajien sopimukset tarkistetaan, koska osa kulukorvauksen menoista kateetaan jatkossa asiakkaiden käyttövaralla.

14.09.2021

Asia/5

Muutokset vaikuttavat myönteisesti noin 60 asiakkaan ylläpitomaksuun ja käyttövaraan.

Taloudelliset vaikutukset asiakasmaksutuottoihin ovat marginaaliset.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää, hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström, Vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Perhe- ja sosiaalipalvelut
Sosiaali- ja terveytoimen hallinto